

Anonimizuota versija

Vertimas

C-54/23-1

Byla C-54/23

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2023 m. vasario 3 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesgerichtshof (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. sausio 10 d.

Ieškovas:

WY

Atsakovės:

Laudamotion GmbH

Ryanair DAC

BUNDESGERICHTSHOF (Aukščiausiasis Federalinis Teismas)

NUTARTIS

<...>

<...>:

2023 m. sausio 10 d.

<...>

byloje

WY, <...> Diuseldorfas,

ieškovas ir kasatorius,

<...>

prieš

1. *Laudamotion GmbH*, <...> Švechatas (Austrija),

atsakovę ir kitą kasacinio proceso šalį,

2. *Ryanair DAC*, <...> Dublinas (Airija),

atsakovę,

<...>

Bundesgerichtshof X-oji civilinių bylų kolegija 2023 m. sausio 10 d. teismo posėdyje <...>

nutarė:

Bylos nagrinėjimas sustabdomas.

Pagal SESV 267 straipsnį Europos Sąjungos Teisingumo Teismui teikiami šie prejudiciniai klausimai dėl 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004, nustatančio bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, p. 1 ir paskesni; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 10), išaiškinimo:

1. Ar teisė į kompensaciją dėl skrydžio vėlavimo ne mažiau kaip trimis valandomis pagal reglamento 5, 6 ir 7 straipsnius apskritai atmetina, kai, esant didelio vėlavimo tikimybei, keleivis pasinaudoja savo paties rezervuotu pakaitiniu skrydžiu ir į galutinę paskirties vietą atvyksta mažiau kaip trimis valandomis vėliau, ar vis dėlto teisė į kompensaciją esant šiai situacijai bet kuriuo atveju galima tuomet, kai jau iki to laiko momento, kai keleivis vėliausiai turi atvykti registruotis, yra pakankamai tvirtas pagrindas manyti, kad į galutinę paskirties vietą bus atvykstama ne mažiau kaip trimis valandomis vėliau?
2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta taip, kaip nurodyta pastarojoje alternatyvoje: ar teisė į kompensaciją dėl skrydžio vėlavimo ne mažiau kaip trimis valandomis pagal reglamento 5, 6 ir 7 straipsnius esant nurodytai situacijai suponuoja, kad keleivis laiku atvyko registruotis pagal reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto sąlygą?

Motyvai

- 1 I.Ieškovas reikalauja iš pirmosios atsakovės sumokėti kompensaciją pagal 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 261/2004, nustatantį bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles

2

atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 10; toliau – Keleivių teisių reglamentas).

- 2 Ieškovas iš antrosios atsakovės rezervavo skrydį iš Diuseldorfo į Maljorkos Palmą ir atgal. Pirmoji atsakovė buvo skrydį vykdanči oro vežėja. Skrydis pirmyn buvo numatytas 2019 m. spalio 31 d. Jis buvo atidėtas šešioms valandoms. Ankstesnio pakaitinio skrydžio atsakovės ieškovui nepasiūlė. Ieškovui į paskirties vietą reikėjo atvykti konkrečiu laiku, todėl jis savarankiškai rezervavo pakaitinį skrydį ir atskrido į Palmą mažiau kaip trimis valandomis vėliau.
- 3 Ieškovas tvirtina, kad laiku atvyko registruotis ir tuomet pirmoji atsakovė jį informavo apie skrydžio atidėjimą.
- 4 Ieškovas iš pirmosios atsakovės reikalauja sumokėti 250 EUR kompensaciją ir atlyginti ikiteismines advokato išlaidas, o iš antrosios atsakovės pagal pakopinį ieškinį – pateikti informaciją apie nepanaudotų mokesčių dydį ir sumokėti remiantis šia informacija apskaičiuotiną sumą. Apylinkės teismas daliniu sprendimu nurodė antrajai ieškovei pateikti informaciją ir netenkino ieškinio, pareikšto pirmajai atsakovei.
- 5 Apeliacinis teismas atmetė ieškovo apeliacinį skundą dėl ieškinio dalinio netenkinimo. Kasaciniu skundu, kurį priėmė apeliacinis teismas, ieškovas toliau prašo tenkinti jo pirmojoje instancijoje pareikštą reikalavimą pirmajai atsakovei. Ši su kasaciniu skundu nesutinka.
- 6 II. Apeliacinis teismas preziumavo, kad pirmoji atsakovė neprivalo mokėti kompensacijos pagal Keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punktą ir 7 straipsnio 1 dalį, nors jos vykdyto skrydžio orlaivis paskirties vietą pasiekė daugiau kaip trimis valandomis vėliau. Taip yra dėl to, kad ieškovas neskrido šiuo skrydžiu ir į galutinę paskirties vietą atvyko mažiau kaip trimis valandomis vėliau. Tai, kad pakaitinį skrydį susirado ieškovas, nėra reikšminga. Ieškovas taip pat nėra blogesnėje padėtyje, nei būtų buvęs tuomet, jei būtų skridęs pirmosios atsakovės vykdytu skrydžiu. Esant įvykdytoms BGB (*Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilinis kodeksas)) 280 straipsnio 1 dalyje, 281 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 281 straipsnyje nustatytoms sąlygoms, jis gali pareikšti reikalavimą atlyginti savo paties rezervuoto pakaitinio maršruto išlaidas.
- 7 III. Sprendimas dėl kasacinio skundo priklauso nuo Keleivių teisių reglamento 3 straipsnio 2 dalies, 5 straipsnio 1 dalies c punkto ir 7 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 8 1. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją laikoma, kad keleivis turi teisę į kompensaciją, numatytą Keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punkte, siejamame su 7 straipsnio 1 dalimi, jei atvykdamas į galutinę paskirties vietą jis praranda tris ar daugiau valandų (žr., be kita ko, 2009 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sturgeon*, C-402/07 ir C-432/07,

<...> 61 ir 69 punktus; 2012 m. spalio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nelson*, C-581/10 ir C-629/10, <...> 37 punktą; 2020 m. lapkričio 12 d. Teisingumo Teismo nutarties *KLM*, C-367/20, <...> 27 punktą).

- 9 2. Remiantis šiuo požiūriu daug aspektų leidžia manyti, kad kompensacija neturi būti mokama, kai, esant didelio vėlavimo tikimybei, keleivis pasinaudoja savo paties rezervuotu pakaitiniu skrydžiu ir į galutinę paskirties vietą atvyksta mažiau kaip trimis valandomis vėliau.
- 10 a) Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją keleiviai, reikalaujantys kompensacijos dėl didelio vėlavimo, iš esmės neprivalo pateikti įlaipinimo talono ir taip įrodyti, kad atvyko registruotis į atitinkamą skrydį; kas kita gali būti taikoma, jei būtų įrodyta, kad šie keleiviai nebuvo nuskraidinti tuo atidėtu skrydžiu (2019 m. spalio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *easyJet*, C-756/18, <...> 33 ir paskesni punktai).
- 11 Ši išvada greičiausiai grindžiama prielaida, kad teisė į kompensaciją dėl didelio vėlavimo iš esmės priklauso tik tiems keleiviams, kurie skrido atitinkamu skrydžiu ir į galutinę paskirties vietą iš tikrųjų atvyko ne mažiau kaip trimis valandomis vėliau.
- 12 b) Ši prielaida atitinka pagrindinius argumentus, iš kurių Teisingumo Teismas kildina pareigą sumokėti kompensaciją didelio vėlavimo atvykti atveju, nors reglamente ta pareiga nėra aiškiai numatyta.
- 13 Teisingumo Teismas šią teisinę pasekmę grindžia visų pirma Sąjungos teisėje įtvirtintu vienodo požiūrio principu, pagal kurį reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, jei toks vertinimas nėra objektyviai pateisinamas. Šiuo klausimu lemiamą reikšmę turinčia aplinkybe Teisingumo Teismas laiko tai, kad, kalbant apie reglamente numatytą kompensaciją, keleivių, kurie į paskirties vietą atskrido daug vėliau, nei planuota, ir keleivių, kurių skrydis buvo atšauktas, padėtis yra panaši, nes jie patiria panašių nepatogumų, t. y. praranda ne mažiau kaip tris valandas, palyginti su pradiniu jų skrydžio planu (2009 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sturgeon*, C-402/07 ir C-432/07, <...> 50 ir paskesni punktai; 2012 m. spalio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Nelson*, C-581/10 ir C-629/10, <...>).
- 14 Taigi sąlyga, reikalaujanti taikyti vienodą požiūrį, iš esmės suponuoja, kad atitinkami keleiviai į galutinę paskirties vietą iš tikrųjų būtų atvykę ne mažiau kaip trimis valandomis vėliau. Iš to būtų galima daryti išvadą, kad teisei į kompensaciją patvirtinti nepakanka, kad keleivis tokį vėlavimą turėtų būti patyręs esant hipotetinei priežastinei įvykių eigai.
- 15 c) Esant tokiai pradinei padėčiai, kitokio vertinimo savaiame neturėtų lemti aplinkybė, kad oro vežėjas neįvykdė pareigos ir nepasiūlė pakaitinio skrydžio, kuriuo skrendant būtų buvę galima išvengti vėlavimo.

- 16 aa) Vis dėlto, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, priemonės, kurių oro vežėjas turi imtis skrydžio atidėjimo arba atšaukimo atveju, apima, jei įmanoma, keleivio nukreipimą kitu tiesioginiu ar netiesioginiu jo paties ar bet kurio kito oro vežėjo vykdomu skrydžiu, kurio atvykimo laikas būtų ankstesnis nei atitinkamo oro vežėjo kito skrydžio atvykimo laikas, išskyrus atvejus, kai tam, kad atliktų tokį nukreipimą kitu maršrutu, šio oro vežėjo auka, atsižvelgiant į jo įmonės pajėgumus tuo metu, būtų nepakeliama (2020 m. birželio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *LE / TAP*, C-74/19, <...> 61 punktas; 2021 m. balandžio 6 d. BGH sprendimo byloje Nr. XZR 11/20, <...> 41 punktas).
- 17 Vis dėlto šios pareigos neįvykdymas savaime nepagrindžia teisės į kompensaciją pagal Keleivių teisių reglamento 7 straipsnio 1 dalį. Šia pareiga siekiama, jei įmanoma, išvengti skrydžio atšaukimo arba atidėjimo. Visgi teisė į kompensaciją pagal reglamentą atsiranda tik tuo atveju, kai prarandamos trys ar daugiau valandų.
- 18 bb) Remiantis vienodo požiūrio principu teisė į kompensaciją tokiose situacijose greičiausiai neturėtų būti kildinama vien iš aplinkybės, kad dėl pareigos pakeisti skrydžio rezervaciją į kitą skrydį neįvykdymo keleiviai taip pat gali patirti nepatogumų.
- 19 Pagal reglamento 7 straipsnio 1 dalį kompensacija numatyta ne už bet kurią nepatogumą, o tik esant situacijai, kai prarandamos ne mažiau kaip trys valandos. Šio reglamentavimo negalima pritaikius vienodo požiūrio principą perkelti į situacijas, kai tokio laiko pradžios nėra.
- 20 Atitinkamai Teisingumo Teismas nusprendė, kad (pirmo) skrydžio segmento rezervacijos pakeitimas yra nepatogumas atitinkamam keleiviui, bet jo negalima laikyti „rimtu“, kaip tai suprantama pagal reglamentą, kai tas keleivis rezervuotą antro segmento skrydžiu į galutinę paskirties vietą atvyksta mažiau kaip trimis valandomis vėliau (2020 m. balandžio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Air Nostrum*, C-191/19, <...> 32 punktas).
- 21 3. Visgi kitoks vertinimas būtų galimas bent jau tais atvejais, kai dar iki to laiko momento, kai keleivis vėliausiai turi atvykti registruotis, yra pakankamai tvirtas pagrindas manyti, kad į galutinę paskirties vietą bus atvykstama ne mažiau kaip trimis valandomis vėliau.
- 22 Skrydžio atšaukimo atveju pagal Keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punktą teisė į kompensaciją atsiranda jau tuomet, kai keleiviui nepasiūlomas kitas maršrutas, kuriuo vykstant būtų prarandamos mažiau kaip trys valandos.
- 23 Jei šios sąlygos tenkinamos, iš esmės nėra reikšminga, ar keleivis iš tikrųjų skrido tuo skrydžiu ir kada atvyko į galutinę paskirties vietą. Tokiu atveju taip pat nereikalaujama, kad keleivis būtų laiku atvykęs registruotis. Kai yra aišku, kad skrydis atšauktas, toks reikalavimas šiaip ar taip neturėtų prasmės.

- 24 Kaip teismo kolegija jau paaiškino kitame kontekste (2022 m. gegužės 3 d. BGH sprendimo byloje Nr. X ZR 122/21 16 punktas), panaši situacija galėtų susiklostyti tuomet, kai iki laiko momento, kai keleivis vėliausiai turi atvykti registruotis, jau yra pakankamai tvirtas pagrindas manyti, kad atitinkamu skrydžiu į galutinę paskirties vietą bus įmanoma atvykti tik vėluojant ne mažiau kaip tris valandas. Tokioje situacijoje, kaip ir skrydžio atšaukimo atveju, reikalavimas, kad keleivis būtų laiku atvykęs registruotis, galėtų būti beprasmis.
- 25 Iš to būtų galima daryti išvadą, kad teisė į kompensaciją esant tokiai situacijai, kaip ir skrydžio atšaukimo atveju, nepriklauso nuo to, ar keleivis skrido planuotu skrydžiu ir kada atvyko į galutinę paskirties vietą.
- 26 4. Byloje ieškovo kasacinis skundas būtų nepagrįstas, jei teisė į kompensaciją apskritai būtų atmestina, kai keleivis į galutinę paskirties vietą atvyko mažiau kaip trimis valandomis vėliau.
- 27 5. Jei vis dėlto teisė į kompensaciją būtų galima tokiu atveju, kai dar iki laiko momento, kai keleivis vėliausiai turi atvykti registruotis, yra pakankamai tvirtas pagrindas manyti, kad bus labai vėluojama, kiltų kitas klausimas – ar teisė į kompensaciją esant tokiai situacijai suponuoja, kad keleivis visgi laiku atvyko registruotis tam, kad oro vežėjas galėtų pakeisti jo skrydžio rezervaciją.
- 28 Šį klausimą teismo kolegija Teisingumo Teismui jau pateikė kitame procese dėl prejudicinio sprendimo priėmimo. Atsižvelgiant į pirmiau minėtą prielaidą, jis yra reikšmingas priimant sprendimą ir šioje byloje.
- 29 Žemesnės instancijos teismai nenustatinėjo, ar ieškovas, kaip jis pats tvirtina, laiku atvyko registruotis. Jei tai nėra būtina sprendžiant dėl teisės į kompensaciją, teismo kolegija galių priimti galutinį sprendimą byloje. Priešingu atveju būtų reikėtų grąžinti apeliaciniam teismui, kad jis papildomai išsiaiškintų faktines aplinkybes.

<...>